QORTI KOSTITUZZJONALI

IMĦALLFIN

S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF GIANNINO CARUANA DEMAJO
ONOR. IMĦALLEF ANTHONY ELLUL

Seduta ta' nhar it-Tnejn, 13 ta' Mejju, 2024.

Numru 15

Rikors numru 54/22/1 MH

Ir-Repubblika ta' Malta

v.

Brian Godrey Bartolo

1. Brian Godfrey Bartolo ('l-appellant') appella mis-sentenza tal-Qorti Ċivili, Prim'Awla tal-31 ta' Mejju 2023 li biha wieġbet għal referenza ordnata mill-Qorti tal-Appell Kriminali (fl-atti tal-akkuża numru: 15/2015) billi ddikjarat li l-fatt li l-appellant m'għandux jedd jiltob illi żewġ atti ta' akkużi jingħaqdu flimkien, kuntrarjament għad-dritt li għandu l-Avukat Ġenerali, ma tiksirx il-jedd fundamentali għal smigħ xieraq minħabba

disparità fl-armi. Għalhekk m'hemmx ksur tal-Artikoli 39 tal-Kostituzzjoni u 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem.

<u>Il-fatti</u>.

2. Il-fatti prinċipali huma dawn:

i. L-Avukat Ġenerali ħareġ att ta' akkuża kontra l-appellant (att ta' akkuża numru: 14/2015), u akkużah talli fl-4 ta' Lulju 2009 u ġranet, ġimgħat u xhur ta' qabel, ittraffika u kien fil-pussess tad-droga kokajina, u ttraffika u kien fil-pussess tal-pjanta Cannabis, u kien fil-pussess tad-droga eroina. Kien akkużat ukoll li hu reċidiv. L-Avukat Ġenerali talab li l-akkużat jingħata piena ta' għomru l-ħabs.

ii. Fl-istess ġurnata l-Avukat Ġenerali ħareġ att ta' akkuża ieħor kontra l-appellant (att ta' akkuża numru 15/2015) u akkużah talli fil-31 ta' Awwissu 2015 assoċja ruħu ma' persuni f'Malta jew barra minn Malta sabiex ibiegħ jew jittraffika d-droga f'Malta (raża meħuda mill-*cannabis*); talli fil-25 ta' Jannar 2011 u matul il-jiem, ġimgħat u xhur ta' qabel ittraffika u kien fil-pussess tar-raża meħuda mill-*cannabis*. Kien akkużat ukoll li hu reċidiv. L-Avukat Ġenerali talab li l-akkużat jingħata piena ta' għomru l-ħabs.

iii. L-appellant ammetta l-akkużi kollha li saru fl-att ta' akkuża numru 14/2015, u b'sentenza tal-1 ta' Frar 2021 il-Qorti Kriminali kkundannatu għal 5 snin priġunerija u multa ta' €20,000 wara li:

> *"4. Ikkunsidrat illi fil-kaz odjern, l-akkuzat kien mixli u ammetta ghal-akkuzi ta' traffikar tad-droga kokajina fl-ammont ta' 287 gramma b'purita' ta' 41.7 percentwali, kif ukoll ghall-akkuza ta' traffikar ta' raza tad-droga cannabis fl-ammont ta' 1829.91 gramma b'purita ta' 8.1 percentwali . Oltre dan huwa hati ukoll ta' pussess tad-droga eroina fl-ammont ta' 0.19 gramma b'purita' ta' 5.2 percentwali. Wara li hadet dan kollu in konsiderazzjoni, inkluz l-ammissjoni quddiem din il-Qorti wara l-qari tal-Att tal-Akkuza, il-fedina penali raffretarju tieghu u tal-progress li ghamel f'hajtu sabiex jirriforma ruhu u qieset ukoll illi ghandu jibbenefika minn tnaqqis ta' zewg gradi fil-piena fit-termini tal-artikolu 29 tal-Kap 101 kif ukoll li huwa recediv dwar liema addebitu tghazel illi fic-cirkostanzi ma taghmel ebda zieda fil-piena;"*.

iv. L-appellant ammetta wkoll l-akkużi kollha li saru fl-att ta' akkuża numru 15/2015 u l-Qorti Kriminali kkundannatu għal 5 snin priġunerija u multa ta' €12,000. Fis-sentenza l-Qorti Kriminali qalet:

> *"3.Il-Qorti semghet lix-xhieda mressqa mill-akkuzat kif ukoll lill-ufficcjal tal-probation li hejjiet il-pre sentencing report dwar l-akkuzat u rat l-istess rapport. Rat ukoll id-dokumenti esebiti mill-akkuzat biex jixhdu dwar il-progress li rregistra f'hajtu sabiexjirriforma ruhu inkluz il-kwalifiki akkademici li ottjena fil-mori;*
>
> *4.Ikkunsidrat illi fil-kaz odjern, l-akkuzat kien mixli u ammetta ghal-akkuzi ta' assocjazzjoni ghal-fini ta' traffikar tad-droga konsistenti fir-raza tal-cannabis u traffikar tal-istess droga fl-ammont ta' 981 gramma b'purita' ta' cirka 8.8 percentwali, traffikar u pussess tal-istess droga. Wara li hadet dan kollu in konsiderazzjoni, inkluz l-ammissjoni fi stadju bikri tal-proceduri quddiem din il-Qorti wara l-qari tal-Att tal-Akkuza , il-fedina penali raffretarja tieghu u tal-progress li ghamel f'hajtu sabiex jirriforma ruhu u qieset ukoll illi ghandu jibbenefika minn tnaqqis ta' zewg gradi fil-piena fit-termini tal-artikolu 29 tal-kap 101, kif ukoll li huwa recediv dwar liema addebitu din il-Qorti tghazel illi ma zzid ebda grad fil-piena fic-cirkostanzi ta' dan il-kaz"*.

v. L-appellant appella minn kull sentenza, u *inter alia* talab lill-Qorti tal-Appell Kriminali sabiex tgħaqqad flimkien iż-żewġ atti ta' akkuża.

vi. B'sentenza li ngħatat fit-22 ta' Settembru 2021 f'kull wieħed miż-żewġ appelli, il-Qorti tal-Appell Kriminali ċaħdet l-aggravju, wara li osservat li bil-liġi m'għandhiex is-setgħa li tordna li żewġ atti ta' akkuża jingħaqdu flimkien, jew li tannulla l-proċeduri u tibgħat lura l-atti quddiem il-Qorti Kriminali sabiex l-Avukat Ġenerali jipproċedi bil-ħruġ ta' att ta' akkuża wieħed. Il-Qorti *inter alia* qalet:

> *"**19**. In suċċint ghalhekk, minn eżami tad-dritt u tal-gurisprudenża in materja, l-Qorti tqis illi għandha idejha marbuta billi l-leġislatur ma għoġbux ilibbisha bis-setgħa li tagħmel dak imħolli unikament fid-diskrezzjoni ta'l-Avukat Ġenerali li f'dan il-każ għażel, fl-ewwel lok li ma jixlix lill-appellant bir-reati minnu kommessi fi żminijiet differenti fl-istess Att t'Akkuża, u imbagħad meta għażel li ma jressaqx talba quddiem il-Qorti Kriminali kif maħsub fl-artikolu 595 tal-Kodiċi Kriminali, bl-appellant igħaddi biex jammetti għall-akkużi kollha miġjuba fil-konfront tiegħu fiż-żewġ każijiet. Illi allura, l-uniku setgħa li għandha din il-Qorti, bħal Qorti Kriminali qabilha, huwa illi tilqa' għall-effetti kuntrarji maħluqa bin-nuqqas ta' applikazzjoni ta'l-artikolu 18 tal-Kodiċi Kriminali u dan meta tigi biex tqies l-aggravju marbut mal-piena erogata mill-Qorti Kriminali fil-konfront tal-ġudikabbli".*

vii. Imbagħad b'ordni tal-15 ta' Diċembru 2021, il-Qorti tal-Appell Kriminali ordnat referenza *ai termini* tal-Artikolu 46(3) tal-Kostituzzjoni u l-Art. 4(3) tal-Kap. 319 bid-domanda li saret lill-Qorti Ċivili, Prim'Awla tkun:

> *".. jekk bil-fatt illi fil-proċeduri penali miġjuba kontra l-appellant, huwa ma ġiex mogħti il-jedd illi jitlob illi ż-żewġ atti t'akkuża maħruġa kontra tiegħu fl-istess jum jiġi mgħaqqdin flimkien, filwaqt li din il-prerogattiva hija mogħtija biss lill-Avukat Ġenerali, tistax twassal għal vjolazzjoni tad-dritt xieraq tiegħu għal smigħ xieraq minħabba disparita' fl-armi, fejn huwa ser ibati preġudizzju meta f'każ ta' konferma ta' sejbien ta' ħtija ser jiġi kkundannat għal piena aktar severa, u dan bi ksur ta' dak dispost fl-artikolu 39 tall-Kostituzzjoni ta' Malta u l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, u li tagħtih rimedju skont il-liġi".*

3. Fis-sentenza appellata, l-Ewwel Qorti għamlet referenza għall-ġurisprudenza tal-QEDB u lokali, irraġunat li:

i. Il-parità maħsuba taħt Art. 6 tal-Konvenzjoni hu li *"…. kull parti involuta fil-proċess ġudizzjarju jkollha fis-smigħ fejn jitratta prinċipalment ta' evidenza u sottomissjonijiet tal-partijiet, li jiġi għalhekk assigurat li kull parti hekk involuta tkun fuq bilanċ totali"*.

ii. Is-sentenza Coeme v. Belgium li għamel referenza għaliha l-appellant, m'għandha x'taqsam xejn mal-każ in eżami. Dik is-sentenza kienet titratta każ fejn il-Qorti tal-Kassazzjoni aġixxiet bħala leġiżlatur għal dak li jirrigwarda proċedura. L-akkużat sab ruħu f'sitwazzjoni fejn ma kienx jaf minn qabel x'kienet il-proċedura li ser issegwi l-Qorti waqt il-proċeduri.

iii. Id-diskrezzjoni li l-liġi tagħti lill-prosekutur hi meħtieġa fil-qadi tad-dmirijiet tiegħu u jrid ikollu l-atitudni għal mod kif għandu jipproċedi fl-aħjar interess tal-ġustizzja. L-Ewwel Qorti għamlet referenza għall-ġurisprudenza dwar id-diskrezzjoni tal-Avukat Ġenerali b'referenza għall-Art. 22 tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi (Kap.101), fejn kien deċiż li m'hemmx ksur tal-jedd fundamentali għal smigħ xieraq protett bl-Art. 6 tal-Konvenzjoni (ara per eżempju John U Umeh v. The

Attorney General tas-27 ta' Novembru 2017 u Claudio Porsenna v. Avukat Ġenerali tas-16 ta' Marzu 2015).

iv. Kien l-appellant li minn jeddu ammetta l-akkużi. L-appellant, *"... ingħata kull opportunita' li jinstema' u jressaq xhieda u jikkontro-eżamina l-istess, dejjem quddiem Qorti indipendenti w imparzjali, dan fi ħdan ta' dak li huma meqjusa adversarial proceedings. Id-dritt tas-smigħ xieraq jagħti l-garanziji ta' kif jimxu l-proċeduri pero ma jolqotx id-diskrezzjoni tal-Avukat Ġenerali, jolqot u jirregola l-andament tal-proċeduri pero' mhux l-piena per se. Id-diskrezzjoni li l-Avukat Ġenerali eżerċita u ċioe' li ma jgħaqqadx żewġ atti ta' akkuża ma jinċidi xejn fuq kif imxew il-proċeduri. Lanqas ma jikser il-parti tal-armi. Fil-fatt din il-parita li fuqha jilmenta Bartolo m'għandha x'taqsam xejn mal-pieni li għandu jeħel ħati. L-parita' li hija marbuta sfiq mal-artikolu 6 u 39 hija msejsa fuq il-bilanċ li għandu jkun hemm fl-andament tal-proċeduri, f'kull ħin tagħhom, sa minn x'ħin l-imputat jiġi adebitat bl hekk imsejjaħ criminal charge. Il-parita' tal-armi pero' ma tagħtix lil ħati dritt jiddetermina hu x'piena għandu jeħel sakemm din hija waħda li taqa' fl-ambitu tal-liġi"*.

v. L-għażla dwar il-piena tmiss lill-prosekuttur bis-saħħa tal-liġi. Inoltre, r-reati li bihom kien akkużat l-appellant saru fi żminijiet differenti. It-tieni

darba li tressaq il-Qorti (28 ta' Jannar 2011) kien wara li fid-29 ta' Marzu 2010 kien tressaq il-Qorti dwar l-ewwel każ.

vi. Għamlet ukoll referenza għall-ġurisprudenza tal-Qrati Maltin li ħadu l-pożizzjoni li jistgħu jimmoderaw il-piena a bażi tal-Art. 18 tal-Kodiċi Kriminali minkejja li jkun hemm iktar minn att ta' akkuża wieħed. L-Ewwel Qorti kkonkludiet, *"Dawn ir-referenzi l-qorti ma tagħmilhomx b'mod leġġer in kwantu għalkemm ma tqisx li hemm il-leżjoni prospettata minn Brian Godfrey Bartolo xorta l-Qrati nostrali ħasbu biex ipaċu għan-nuqqas. Dan huwa rifless meta wieħed jikkunsidra l-massimu ta' piena maħsuba u dik li fil-verita' tkun ġiet inflitta"*.

4. Għalhekk l-Ewwel Qorti kkonkludiet:

> *"Konsegwentment qegħda twieġeb għar-referenza lilha mibgħuta billi tqies li bil-fatt illi fil-proċeduri penali miġjuba kontra Brian Godfrey Bartolo huwa ma ġiex mogħti il-jedd illi jitlob illi ż-żewġ Atti t'Akkuża maħruga kontra tiegħu fl-istess jum jiġu mgħaqqdin flimkien, filwaqt li din il-prerogattiva hija mogħtija biss lill-Avukat Ġenerali, ma twassalx għal vjolazzjoni tad-dritt tiegħu għal smigħ xieraq minħabba disparita' fl-armi, fejn huwa ser ibati preġudizzju meta f'każ ta' konferma ta' sejbien ta' ħtija ser jiġi kkundannat għal piena aktar severa, u għalhekk ma hemmx ksur ta' dak dispost fl-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem"*.

5. L-appellant appella u jilmenta li hu, mhux bħall-Avukat Ġenerali, ma kellux jedd li jitlob lill-Qorti biex tgħaqqad l-akkużi flimkien. Isostni li kieku ż-żewġ atti ta' akkuża ngħaqdu flimkien, dan kien iwassal biex japplika l-Artikolu 18 tal-Kodiċi Kriminali;

"10..... jekk għal fini ta' piena ikun jeżisti u/jew ikun applikabbli xi mekkaniżmu proċedurali, bħala ma huwa l-istitut tar-reat kontinwat, mela r-rikorrent ma għandux ikun mcahhad ingustament minn tali mekkanizmu purament ghaliex il-Prosekutur, bl-ezercitar tal-prerogattiva esklussiva tieghu, ghazel hekk icahhdu.

11. B'kull rispett, istitut legali ghandu jigi applikat kull meta ikun applikabbli u mhux meta l-Prosekuzzjoni tiddeciedi li tapplikah! U huwa f'dan l-isfond li r-rikorrenti quddiem l-Ewwel Onorabbli Qorti saħaq li ma jkunx hemm ir-riskju li l-poteri diskrezzjonali esklussivi tal-Avukat Generali jigu tradotti f'abbuzi kieku l-prerogattiva mahsuba fl-artikolu 595 tal-Kodici Kriminali ma tkunx wahda applikabbli biss fug talba tal-Avukat Generali, izda tkun wahda applikabbli anke mill-Qorti stess, 'ex officio.

…………

13. Huwa car li, l-artikolu 595 tal-Kodici Kriminali, kif redatt, w il-poter esklussiv moghti lill-Avukat Generali, sabiex jiddeciedi hu biss jekk zewg Atti ta' Akkuza jew izjed "jigu maghqudin biex jigu ggudikati flimkien" jew le, hija cirkostanza li, minnha nnifisha, twassal ghall-disparita' fl-armi u kwindi vjolazzioni ta dritt ghal smigh xieraq u dana peress illi l-Qorti li geghda tiggudika lill-akkuzat u li effetivament tkun sejra tinfliggi l-piena, qieghda tigi prekluza illi ex officio tapplika a favur l-akkuzat dak il-beneficoju li huwa ghandu dritt jippretendi, ex lege, a bazi tal-artikolu 18 tal-Kodici Kriminali, u ghalhekk hija prekluza milli tapplika r-regoli ta' reat kontinwat.

14. L-esponenti jikkondividi l-hsieb tal-Ewwel Onorabbli Qorti in kwantu tenniet li huwa l-Avukat Generali li ghandu jezamina l-applikazzioni tad-diskrezzioni tieghu u li tali diskrezzioni ghandha tigi ezercitata b'harsien lejn dawk il-principji u gwidi li ma jwasslux ghall-arbitrarjeta". Pero' b'kull rispett, fil-kaz in disamina tali diskrezzioni ma gietx ezercitata b'diligenza - anzi bil-kontra. U ir-raguni hija wahda u semplici u cioe' li ma kienx hemm raguni valida wahda ghaliex l-Avukat Generali icahhad lir-rikorrent mill-beneficcju tal-istitut tar-reat kontinwat meta' tali istitut legali kien perfettament applikabbli !".

6. Fit-30 ta' Ġunju 2023 l-Avukat tal-Istat u l-Avukat Ġenerali wieġbu u taw ir-raġunijiet għalfejn fil-fehma tagħhom din il-Qorti għandha tiċħad l-appell.

Konsiderazzjoni.

7. L-appell ta' Brian Godfrey Bartolo hu identiku għal dak tal-appell numru 53/2022/1 (b'referenza għall-att ta' akkuża numru 14/2015) deċiż illum. Għalhekk jgħoddu l-istess konsiderazzjonijiet.

8. Skont l-Artikolu 595 tal-Kodiċi Kriminali:

> *"Fil-każijiet imsemmijin fl-artikoli 591 u 593, jekk żewġ atti ta' akkuża jew iżjed jiġu ppreżentati fl-istess żmien jew fi żminijiet diversi, il-qorti tista', fuq talba tal-Avukat Ġenerali, tordna li huma jiġu magħqudin biex jiġu iġġudikati flimkien"*.

9. L-Artikolu 591 jitratta dwar akkużi kontra żewġ persuni jew aktar bħala awturi jew kompliċi fl-istess reat, jew bħala ħatjin ta' reati diversi li jkollhom konnessjoni bejniethom. Ir-reati li huma konnessi huma dawk li jissemmew f'Artikolu 592. Min-naħa l-oħra l-Art. 593 jitratta dwar reati magħmulin minn persuna waħda, li mhux konnessi bejniethom.

10. Il-Kodiċi Kriminali ma jagħtix lill-akkużat l-istess jedd mogħti lill-Avukat Ġenerali taħt Artikolu 595.

11. L-appellant isostni li peress li l-Avukat Ġenerali għażel li joħroġ żewġ atti ta' akkużi, allura l-Artikolu 18 tal-Kodiċi Kriminali ma jistax japplika għall-każijiet tiegħu. Dik id-dispożizzjoni tipprovdi:

> *"Meta d-diversi atti magħmulin mill-ħati, ukoll jekk fi żminijiet differenti, ikunu jiksru l-istess dispożizzjoni tal-liġi, u jkunu ġew magħmula b'riżoluzzjoni waħda, dawn l-atti jitqiesu bħala reat wieħed,*

> *imsejjaħ reat kontinwat, iżda l-piena tista' tiżdied minn grad sa żewġ gradi".*

12. Dik id-dispożizzjoni għandha l-għan li timmitiga l-pieni fuq il-ħati (ara x'qalet il-QEDB dwar reat kontinwat fis-sentenza Rohlena v. The Czech Republic (59552/08) tas-27 ta' Jannar 2015; paragrafi 30-37), għalkemm fis-sentenzi li l-Qorti tal-Appell Kriminali tat b'referenza għall-ewwel aggravju, għamlet referenza għal sentenza oħra li fiha kien spjegat kif l-applikazzjoni tal-Art. 18 tal-Kodiċi Kriminali jista' jkun ta' żvantaġġ għall-akkużat għal dak li għandu x'jaqsam mal-preskrizzjoni tal-azzjoni.

13. M'hemmx dubju li r-reati li bihom ġie akkużat l-appellanti fl-atti ta' akkuża 14/2015 u 15/2015 saru fi żminijiet differenti. Fit-tweġiba l-Avukat Ġenerali u l-Avukat tal-Istat qalu li ma jaqblux li kieku nħareġ att ta' akkuża wieħed, kien japplika l-Artikolu 18 tal-Kodiċi Kriminali. Isostnu li fil-każ in eżami r-reati li wettaq l-appellant ma sarux b'riżoluzzjoni waħda, tant li għaddew kwazi sentejn bejn ir-reati li jissemmew fl-att ta' akkuża 14/2015 u dawk fl-att ta' akkuża 15/2015. Jekk ir-reati sarux b'riżoluzzjoni waħda hi materja li għandha tiġi mistħarrġa u determinata fil-proċeduri kriminali u mhux mill-Qorti Ċivili, Prim'Awla jew minn din il-Qorti fil-proċedura ta' referenza.

14. Il-prinċipju ta' *equality of arms* hu wieħed mill-elementi essensjali ta' smigħ xieraq. Il-Kummissjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem,

f'rapport li għamlet fil-każijiet Pataki (596/59) and Dunshirn (789/60) v Austria (rapport tal-Kummissjoni addottat fit-28 ta' Marzu 1963), osservat:

> *"The equality of arms, that is the procedural equality of the accused with the public prosecutor, is an inherent element of 'fair trial'. Whether such equality has its legal basis in paragraph 3 depends upon the interpretation of subparagraphs (b)(...) and (c) (....). The Commission needs not express a definitive opinion on this question, since in any case it is beyond doubt, that the wider and generali provision of a 'fair trial', contained in paragraph 1 of Art. 6, embodies the notion of 'equality of arms'".*

15. L-appellant qiegħed isostni li kieku l-Avukat Ġenerali ħareġ att ta' akkuża wieħed, fil-każ tiegħu l-atti kienu jitqiesu bħala reat wieħed u jieħu benefiċċju ta' piena inqas minn dawk li tatu l-Qorti Kriminali.

16. Id-domanda li għamlet il-Qorti tal-Appell Kriminali hi fis-sens jekk id-dritt tal-Avukat Ġenerali li jitlob li akkużi jingħaqdu flimkien sabiex jiġu ġudikati f'att ta' akkuża wieħed, joħloqx disparità fl-armi mad-difiża għaliex fil-liġi mhijiex mogħtija dak l-istess jedd. Hu l-Avukat Ġenerali li joħroġ l-atti ta' akkuża, u għalhekk l-għażla hi f'idejh joħroġx att ta' akkuża wieħed jew iktar. Mhuwiex magħruf x'kienet ir-raġuni għalfejn fl-istess ġurnata l-Avukat Ġenerali ħareġ żewġ atti ta' akkuża separati minflok att ta' akkuża wieħed. Madankollu, jibqa' l-fatt li dik kienet prerogattiva tiegħu, u m'hemmx indikazzjoni li kien hemm xi abbuż bil-mod kif ipproċeda.

17. Hu evidenti li l-appellant kellu l-opportunità kollha li jressaq il-każ tiegħu taħt kondizzjonijiet li ma jpoġġuhx f'xi żvantaġġ sostanzjali mal-

prosekuzzjoni. Il-kwistjoni li qajjem l-appellant dwar il-fatt li ma setax jitlob lill-Qorti Kriminali biex tgħaqqad iż-żewġ atti ta' akkuża f'waħda, hi rilevanti għall-finijiet ta' piena. M'għandhiex x'taqsam mad-determinazzjoni tal-ħtija tal-akkuża kriminali. Dan ma jfissirx li l-jedd għal smigħ xieraq japplika biss sal-mument li tingħata deċiżjoni dwar il-ħtija *o meno* tar-reati li bihom ikun ġie akkużat. L-Art. 6(1) abbinat ma' paragrafu (3) japplika wkoll fl-istadju tal-piena (ara per eżempju Aleksandr Dementyev v Russia tat-28 ta' Novembru 2013, para. 23). L-istess japplika fir-rigward tal-Art. 39 tal-Kostituzzjoni.

18. Il-Qorti tosserva:

i. Il-każ tal-appellant għadu *sub judice* quddiem il-Qorti tal-Appell Kriminali. Wieħed mill-aggravji hu proprju dwar il-piena u għalhekk dik hi materja li għad trid tiġi mistħarrġa mill-Ewwel Qorti;

ii. Jekk għall-grazzja biss tal-argument japplika l-Artikolu 18 tal-Kodiċi Kriminali għall-każijiet tal-appellant, kieku ħareġ att ta' akkuża wieħed m'hemmx garanzija li kien ser jiġi kkundannat għall-piena inqas. Ir-reati li kkommetta l-appellant iġorru magħhom piena sa għomor il-ħabs, apparti li fl-applikazzjoni tal-Art. 18 il-Qorti tista' żżid il-piena minn grad sa żewġ gradi;

iii. Fid-deċiżjoni li tat il-Qorti tal-Appell Kriminali fit-22 ta' Ottubru 2021, għamlitha ċara li meta tiġi biex tikkunsidra l-aggravju dwar il-piena li tatu l-Qorti Kriminali, għandha s-setgħa, *".... illi tilqa' għall-effetti kuntrarji maħluqa bin-nuqqas ta' applikazzjoni tal-Artikolu 18 tal-Kodiċi Kriminali"*. Mela l-Qorti tal-Appell Kriminali diġà għamlet il-pożizzjoni tagħha ċara. Dik wara kollox hi l-pożizzjoni tal-ġurisprudena li l-appellant stess għamel referenza għaliha f'paragrafi 23 u 24 tar-rikors tal-appell, u li semmiet il-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza li tat dwar l-ewwel aggravju tal-appell tal-appellant. Għalhekk hemm prattika ġudizzjarja ċara li l-qrati jikkunsidraw dak li jipprovdi l-Art. 18 minkejja li jkun hemm iktar minn att ta' akkuża wieħed.[1] Apparti l-fatti li m'hemm xejn fil-liġi ordinarja li ma jippermettix li jsir dak l-eżerċizzju. Għalhekk hu żbaljat l-appellant meta jgħid li mhijiex issir ġustizzja minħabba nuqqas ta' bilanċ bejn il-poter tal-prosekuzzjoni u d-drittijiet tal-akkużat li jibbenifika minn vantaġġi legali.

19. L-appellant għamel ukoll referenza għas-sentenza Natunen v. Finland tal-QEDB. Però l-fatti ta' dak il-każ kellhom x'jaqsmu ma' *disclosure* ta' provi, li mhijiex il-kwistjoni mertu tal-każ li għandha quddiemha din il-Qorti.

[1] Hekk per eżempju l-Pulizija v. Joseph Galea, Qorti tal-Appell Kriminali 3 ta' Novembru 1995; il-Pulizija v. Carmelo Innorcia, Qorti tal-Appell Kriminali 31 ta' Lulju 2009; ir-Repubblika ta' Malta v. David Gatt, Qorti tal-Appell Kriminali tat-12 ta' Diċembru 2013.

20. Fiċ-ċirkostanzi l-Qorti taqbel mal-konklużjoni li għamlet l-Ewwel Qorti u ssib li l-appell tal-appellant mhuwiex ġustifikat.

Deċiżjoni.

Għal dawn il-motivi tiċħad l-appell bl-ispejjeż kontra l-appellant.

Tordna li kopja awtentika ta' din is-sentenza titpoġġa fl-atti tal-proċeduri kriminali relattivi.

Mark Chetcuti Prim Imħallef	Giannino Caruana Demajo Imħallef	Anthony Ellul Imħallef

Deputat Reġistratur
da